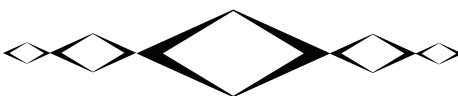

משא חינוך מיוחד מהגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א, ראש ישיבת 'יד אהרן'

בענייני השענה והתקופה – ודרכי התמודדות ההורים עם בני הישיבות ובנות הסמינרים

תקופת הקורונה הביאה אותנו, בין השאר, להתמודדות עם קשיים אצל הילדים, בנים ובנות כאחד. התרגלנו לחיות בעזרת המסגרת הלימודית - החינוכית של הישיבות והסמינרים וכעת זה חסר לנו. בתחילת המגפה הישיבות היו סגורות ולא הייתה מסגרת ראויה. לימוד דרך הטלפון אינו מסגרת אלא רק סיוע מסוים בכדי ללמוד. ולרבות מן הבנות עדיין אין מסגרת ראויה וזה גורם לבעיות רבות.

בדברים הבאים נבוא להסביר את המצב שנקלענו אליו, ולתת להורים ולמחנכים כיוון כיצד להתמודד מול הקושי הגדול הזה. בכדי להבין היטב את הנושא המדובר יש להקדים ולבאר את הרקע לייסוד הישיבות ובתי יעקב:

קודם שהוקמה ישיבת וולוז'ין, לא היו ישיבות במוכן של מסגרת. בכל עיירה התכנסו אצל הרב קבוצת בחורים שרצו ללמוד אך לא הייתה מסגרת ישיבתית כפי שאנו רגילים לה היום. כאשר החלה ההשכלה, רוח ההשכלה חדרה אל תוך בתי המדרש והמשכילים הצליחו להשפיע על בחורים ולמשוך אותם אל מחוץ כותלי בית המדרש. במטרה לעצור את הסכנה הזו, ייסד הגר"ח מוולוז'ין ישיבה בצורה של מסגרת וזה מנע את השפעת המשכילים.

בתקופה הראשונה זה אכן הצליח. אולם כאשר רוח ההשכלה גברה יותר המסגרת הזאת לא הספיקה. באותו הזמן ייסד רבי ישראל סלנטר את תנועת המוסר, דבר שהחדיר בבחורים, בראשם ובליבם, ערכים יסודיים, וזה קשר אותם בין בהשקפה ובין בהרגשה ונתן להם את הכלים להתמודד מול ההשכלה.

אמנם, ההבדל שבין הדור ההוא לדור שלנו, שכיום כבר לא קיימת הסכנה של ההשכלה, בכל תקופה יש את הבעיות שלה, היום הסכנה היא - ה'רחוביות'. הרחוביות חודרת אל תוך העולם שלנו, וללא מסגרת הישיבה, חסרים האמצעים למנוע את חדירת הרחוביות. וגם כאשר לומדים בישיבה המושגים הרחוביים עדין יכולים לחזור ברמה מסוימת.

אותו הדבר הוא גם לגבי בתי יעקב. בעבר, כל בת קיבלה מהבית ומהסביבה שלה את הערכים הנכונים. האווירה הסביבתית הטבעית הייתה אוריה של אידישקייט והבנות גדלו עם זה. אולם כאשר ההשכלה החלה להיכנס, ההשפעה של הבית לא החזיקה דיה, ובכדי לעצור את רוחות ההשכלה הקימו בתי יעקב. בבתי יעקב היו שני דברים חדשים, האחד הוא שהחלו ללמד את הבנות תורה, ובנוסף לכך יצרו אווירה של יראת שמים ואידישקייט כדי להחדיר את זה אצל הבנות. הייתה לזה הצלחה עצומה.

כעת, בהעדר המסגרת, אנו עומדים שוב בפני סכנה גדולה. המסגרת אינה מסגרת ראויה, סמינרים רבים עדיין לא פתחו ורק נפגשים מידי פעם, אך זה כלל לא המסגרת הנצרכת והסכנה בזה גדולה - הבטלה מביאה לידי שעמום ומכאן פתוחה הדרך לכל הבעיות.

חובה עלינו ליתן את הדעת ולחשוב מה בידנו לעשות כדי להתגבר על הבעיה הזאת ולא לתת למצב להשפיע לרעה על הילדים שלנו, ועלינו למצוא בזה את מה שיוכל למלא את המקום שהיה לתנועת המוסר בשעתו לפעול אצל הנוער.

בדור שלנו, המציאות היא שיש להורים פחות זמן להקדיש עבור הילדים ולטפח עמם את הקשר, ההורים עסוקים בפרנסה וטרודים בעניינים רבים. אולם אם נפנים את גודל הסכנה הקיימת כאן, ודאי שנמצא יותר זמן להקדיש להם.

כמה ניתן להשפיע בשולחן השבת, לשיר זמירות שמעוררים את הרגש, לקשור את הילדים בקשר ריגשי לאידישקייט, שדברי התורה הנאמרים בשולחן השבת יהיו בנעימות, להנחיל לילדים את ערכי היהדות בצורה נעימה ולא בצורה שתשניא את זה עליהם ח"ו, זה יוכל להיות להם לעזרה עצומה.

וגם בישיבות שכבר יש בהם מסגרת של קפסולות, על ההורים לדעת שזה קשה מאוד לבחורים, הם סגורים בלי אפשרות לצאת וזה מאוד מכביד. עלינו להבין את הקושי שלהם, לא לחשוב שאם הם לומדים בישיבה הכל טוב אלא להכיר בקושי שלהם. אם ננסה סתם ללחוץ אותם יותר מידי, מי יודע מה יהיו התוצאות ח"ו. הבחורים עלולים להרגיש שההורים והרבנים שלהם שייכים לדור אחר, אינם מבינים אותם ולא יודעים מה הם עוברים ומה הנסיונות שלהם. אם נבין את זה, הם ירגישו שאכפת לנו מהם ואנחנו מבינים את הקשיים שהם עוברים.

עלינו לתת להם חום ושיהיה להם קשר חזק עם הבית, אם יש קשר טוב עם הבית ועם צוות הישיבה, זה גורם שלא יימשכו אחרי הרחוב. המשיכה מתחילה כשאין חיבור ואז באה הרוח ומושכת, אבל אם הם ירגישו שאנחנו מבינים אותם ואכפת לנו מהם, ונותנים להם מה שהם צריכים, זה יכול מאוד לעזור. כמו"כ צריכים להיות ערניים לקשיים ולבעיות של הילדים, לפעמים תופסים את זה מאוחר מידי ואז כבר קשה עד בלתי אפשרי לתקן.

והעולה מדברינו, שהישיבות צריכות לשמש גם בתור מסגרת לעצור את החדירה של הרוחות הזרות, וגם צריך להחדיר את החיבור לתורה ולהקב"ה כמו שהגרי"ס עשה עם המוסר.

לצעירים רבים חסר הבסיס מהי התורה ומהי היהדות וצריכים למשוך אותם ולחבר אותם לזה בצורה נעימה, ע"י מסירת שיחות וועדים וכדו' בנושאים הללו, ושהילדים ירגישו שההורים מבינים אותם ודואגים להם ויהיו מחוברים לעבודת ה', ועי"ז נוכל בעז"ה להתגבר על הבעיות הקיימות היום.

יתן ה' שנזכה לראות נחת מכל הילדים ולהעמיק את החיבור איתם ולחנכם לתורה ויראת שמים טהורה.

